

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ
Η ΕΡΩΜΕΝΗ
ΤΟΥ
ΠΑΤΕΡΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ: 10.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Η ΕΡΩΜΕΝΗ
ΤΟΥ
ΠΑΤΕΡΑ

ΠΑΤΕΡΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η ερωμένη του πατέρα**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Σοφία Βόικου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Σοφία Βόικου, 2023

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Maria Yakimova/Trevillion Images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2023, 10.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4789-6

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4790-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 | Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr

psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΣΟΦΙΑ ΒΟΪΚΟΥ

Η ΕΡΩΜΕΝΗ
ΤΟΥ
ΠΑΤΕΡΑ

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΒΟΪΚΟΥ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Το κόκκινο σημάδι, 2009

Το ταξίδι της φωτιάς, 2011

Πικρό γλυκό λεμόνι, 2012

Στη σκιά του Αυγερινού, 2013

Το μυστικό της καταιγίδας, 2014

Ψίθυροι του βαρδάρη, 2016

Η πόλη που δακρύζει, 2017

Το κορίτσι της ντροπής, 2019

Νυφικό από πορφύρα, 2021

*Στον Σάκη
για το πριν, το μετά και το τώρα...*

Άνοιξη 2021

***P**ίχνει καρέκλες. Η Μανόν κλαίει ασταμάτητα. Τα δάκρυνά της μπερδεύονται με τις στάλες της βροχής. Δείχνει συντετριμμένη. Ίσως και να είναι. Η Μανόν, η μεγάλη μου αδελφή, που από τη στιγμή που μετακόμισε στη Γαλλία άλλαξε το όνομά της από Μάρω σε Μανόν. Και τώρα όλοι τη φωνάζουμε έτσι. Εκτός από τη μαμά, που την αποκαλούσε μέχρι το τέλος Μάρω. Πολύ είχε θυμώσει η Μάρω-Μανόν και σταμάτησε να της μιλάει στο τηλέφωνο. Λιγότεψαν και τα γράμματα. Όσο για emails και social media, η μαμά ποτέ δεν τα πήγε καλά με την τεχνολογία.*

Όμως τώρα η Μανόν κλαίει. Λάθος. Δεν κλαίει. Σπαράζει. Κι εγώ στέκομαι δίπλα της. Δεν την αγκαλιάζω, δεν της πιάνω το χέρι, κι εκείνη δε γέρνει το κεφάλι της για παρηγοριά στον ώμο μου.

Κοιτάζω τον ανοιχτό λάκκο. Φαντάζει τόσο άδειος. Μ' ενοχλεί η απουσία της μαρμαρίνης πλάκας που στολίζει τον οικογενειακό μας τάφο. Ελπίζω όταν θα την ξαναβάλουν στη θέση της, όταν δηλαδή η μαμά θ' αναπαύεται πλέον δίπλα στους προγόνους της

κι όχι δίπλα στον μπαμπά, να προσέξουν να μην της κάνουν ζημιά, να μην τη σπάσουν, να μην τη χαράξουν.

Σηκώνω το βλέμμα, οι άνθρωποι από το γραφείο τελετών παιδεύονται, είναι σκατόκαιρος, η βροχή έχει μουλιάσει τα πάντα, τα πουκάμισα, τα κοστούμια, τα παπούτσια, τα νεύρα τους. Θέλουν να τελειώνουν μian ώρα αργότερα, όμως τα πόδια τους βουλιάζουν στη λάσπη. Είμαι έτοιμη να τους φωνάξω να δέσουν το σκοινί γερά, να μη λυθούν οι κόμπι, όμως η φωνή μου δε βγαίνει.

Είμαι σίγουρη πως δεν αισθάνονται το βάρος του θανάτου πάνω τους. Μάλλον τον έχουν συνηθίσει. Είναι το βάρος αυτού του νεκροταφείου που δεν μπορούν ν' αντέξουν, του νεκροταφείου της Ευαγγελίστριας*, όπου βρίσκονται θαμμένοι όλοι οι επιφανείς κάτοικοι της πόλης. Εδώ και χρόνια η Ευαγγελίστρια δε δέχεται κανέναν στα χώματά της. Έχει κορεστεί και δεν μπορεί ν' αγκαλιάσει άλλους νεκρούς.

Ποιος είπε πως στον θάνατο είμαστε όλοι ίσοι; Ο τάφος της οικογένειας Λευκαδία από το 1880 φιλοξενεί ανελλιπώς στο εσωτερικό του τα μέλη της. Κανείς άλλος, ούτε των Άμποτ, ούτε των Κούσκουρα, ούτε των Καλλιδοπουλαίων, δεν έχει δεχθεί τόσο κόσμο. Στην οικογένεια Λευκαδία διατηρούμε ακόμη την τιμή να θάβουμε τους νεκρούς μας στο κέντρο της πόλης, δίπλα στα Πανεπιστήμια και στα Κάστρα.

Χαμογελάω πλατιά. Η Μανόν ακόμη σπαράζει.

«Γρήγορα! Θα πουντιάσουμε!» ακούω τον παπά να ψιθυρίζει σ' εκείνον που μοιάζει να έχει το γενικό πρόσταγμα της τελετής.

* Το κοιμητήριο της Ευαγγελίστριας είναι το παλαιότερο διασωθέν χριστιανικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης. Οι ταφές στους χώρους του σταμάτησαν τη δεκαετία του 1970 λόγω στενότητας και κορεσμού του εδάφους. Σήμερα ο χώρος θεωρείται «προστατευόμενο μνημείο».

Σηκώνω το κεφάλι. Κοιτάζω ολόγυρα. Πόσο καταθλιπτικά μοιάζουν τα υπόλοιπα μνήματα! Ερειπωμένα. Ξεχασμένα. Το μεγαλείο τους ξεπερασμένο. Η Ευαγγελίστρια είναι πλέον διατηρητέο μνημείο. Αγάλματα, γλυπτά, επιτύμβιες στήλες... Εδώ βρίσκεται θαμμένη η ιστορία της πόλης. Ίσως οι κάτοχοί τους να μην έχουν διαγραφεί από την ιστορική μνήμη, σίγουρα όμως έχουν ξεχαστεί από τους απογόνους τους. Εάν υπάρχουν ακόμη... Κανείς δεν έρχεται να τους φροντίσει, να τους ανάψει το καντήλι. Όλα έχουν αφεθεί στην καλή θέληση των δημοτικών υπαλλήλων.

Ο τάφος της οικογένειας Λευκαδία όμως είναι περιποιημένος και καλογυαλισμένος παρά τα χρόνια που κουβαλάει. Ολόκληρος αιώνας και βάλε, δεν είναι και λίγο. Ποτέ δεν εγκαταλείψαμε τη γραμμή του αίματός μας. Είναι το σπίτι που θα μας φιλοξενήσει όλους. Όλους. Όχι όμως και τον μπαμπά. Εκείνος δεν ανήκε εδώ.

Το τρίξιμο του ξύλου πάνω στο χοντρό σκοινί, οι λυγμοί της Μανόν, η βραχνή φωνή του ιερέα, το κρασί που χύνεται, η πηχτή λάσπη που πέφτει πάνω στο κιβούρι της μάνας μου με κάνουν επιτέλους να συνειδητοποιήσω την τραγικότητα και, κυρίως, το αναπόδραστο της κατάστασης. Δεν πρόκειται να ξαναδώ τη μαμά, δεν πρόκειται να θυμώσω ούτε να κλάψω μαζί της ξανά. Και, κυρίως, δεν πρόκειται να μάθω ποτέ γιατί στο τσέλο έπαιζε μόνο εκείνες τις καταραμένες θλιμμένες μελωδίες.

«Ζωή σ' εσάς», εκφράζει τα συλλυπητήριά του ο παπάς και χάνεται αμέσως από το οπτικό μου πεδίο. Αισθάνομαι ξαφνικά μια απέραντη μοναξιά. Έχουμε μείνει οι δυο μας. Η Μανόν κι εγώ. Εγώ κι η Μανόν. Η καταρρακτώδης βροχή, ο φόβος του κορονοϊού, τα μέτρα για τις συγκεντρώσεις κι ο δύσκολος χαρακτήρας της μαμάς, εντάξει, και το γεγονός πως δεν το ανακοινώσαμε

πουθενά, είχαν ως αποτέλεσμα να μην παρευρεθεί κανείς στην τελετή. Ούτε καν οι στενές της φίλες ή η αδελφή της. Είμαι σίγουρη πως πολύ θα εκνευριστεί η θεία μου που αποφασίσαμε εμείς κι όχι εκείνη.

Η Μανόν ρουφάει τη μύτη της. Όλα έχουν τελειώσει. Δεν έχει σταματήσει να κλαίει από τη στιγμή που της ανήγγειλα στο τηλέφωνο τον θάνατο της μητέρας. Και τότε μόνο συνειδητοποιώ πως, ενώ είμαι ολόκληρη μούσκεμα, τα μάτια μου είναι στεγνά. Δεν έχω χύσει ούτε ένα δάκρυ. Ακόμα κι η στέρνα των δακρύνων κάποια στιγμή στερεύει.

«Πάμε σπίτι», λέω στη Μανόν.

Με κοιτάζει σαν να είμαι ξένη.

«Σπίτι;»

Ήρθε κατευθείαν από το αεροδρόμιο. Η πτήση της είχε καθυστέρηση.

«Σπίτι. Ν' αλλάξεις, να πιούμε έναν καφέ για το συχώριο της...»

Κουνάει καταφατικά το κεφάλι και μ' ακολουθεί. Τώρα δε σπαράζει αλλά μυξοκλαίει. Κι αυτό μ' εκνευρίζει περισσότερο.

Θα ήταν ωραία να δάκρυσα! Θα γνάλιζαν τα μάτια μου και θ' αποκτούσαν μια ωραία μελαγχολική έκφραση. Όμως η μαμά δεν ήθελε να κλαίω. Το προνόμιο αυτό το είχε κρατήσει για τον εαυτό της.

Την ώρα που διασχίζουμε την καγκελόπορτα του κοιμητηρίου, την ώρα που σταματάει το ταξί για να μας πάει σπίτι, γυρίζω και κοιτάω πίσω.

Ο φοίνικας που αναγεννάται από τις στάχτες του και κοσμεί τον τάφο της οικογένειας Λευκαδία είναι σαφώς πιο εντυπωσιακός από τον φτερωτό άγγελο των Άμποτ.

1

Οση ώρα η αδελφή της έψηνε τον καφέ, η Μανόν χάζευε τους πίνακες του Σταθόπουλου και του Φασιανού που κοσμούσαν τους τοίχους του σαλονιού. Στάθηκε λίγη ώρα παραπάνω σ' έναν πίνακα του Ξόνογλου με έντονα χρώματα που κρεμόταν δίπλα στο τζάκι.

«Άρια! Άρια, πότε αγόρασε η μαμά τον Ξόνογλου;»

Η αδελφή της εμφανίστηκε μ' έναν ασημένιο δίσκο, που είχε επάνω δυο πορσελάνινα φλιτζάνια και λίγα μπισκότα από ένα κουτί το οποίο μόλις είχε ανοίξει.

«Σιχαίνομαι τον ελληνικό καφέ», γκρίνιαξε η Μανόν.

«Πιες τον για την ψυχή της», της απάντησε η Άρια. «Συχώριο με φρέντο δε γίνεται...»

«Πότε είπες πως αγόρασε η μαμά τον πίνακα;»

«Δε νομίζω πως τον αγόρασε. Αν θυμάμαι καλά, της τον έκανε δώρο ο Χριστοφής μετά την τελευταία της συναυλία στο Ηρώδειο... δεν είμαι σίγουρη... Μα καλά, από πότε έχεις να έρθεις στο σπίτι;»

«Από το καλοκαίρι μετά τις πανελλαδικές σου – και είπα πως δε θα ξαναρχόμουν ποτέ...»

Η Μανόν ήπια μια γουλιά από τον καφέ. Μόρφασε.
«Πικρό τον έκανες; Δεν μπορούσες να βάλεις λίγη ζάχαρη;»
«Από κηδεία επιστρέψαμε».

Οι δύο αδελφές είχαν καθίσει στο σαλόνι. Τις χώριζε ένα μεγάλο τετράγωνο τραπέζι. Κοιτούσαν η μία την άλλη, ήταν φανερό πως ήθελαν κάτι να πουν, όμως καμία δεν ήξερε από πού να ξεκινήσει. Αν και είχαν κοινά χαρακτηριστικά, μαύρα μαλλιά, σκούρα καστανά μάτια, αδύνατο σώμα, σαρκώδη χείλη, μάλλον κοντές, δεν έμοιαζαν να μοιράζονται το ίδιο αίμα. Η Μανόν είχε τα μακριά μαλλιά της πιασμένα σ' ένα παλιομοδίτικο σινιόν κι έμοιαζε εύθραυστη κι απρόσιτη μέσα στο μαύρο, πανάκριβο φόρεμά της. Αντίθετα, η Άρια, με τα κοντοκουρεμένα μαλλιά της και το μαύρο τζιν της, έμοιαζε να είναι κομμάτι του σήμερα. Βούτηξε ένα μπισκότο κανέλας στον καφέ και μπούκωσε το στόμα της. Σκούπισε με το δεξί της χέρι δυο ψίχουλα που κόλλησαν στα χείλη της.

Η Μανόν έκανε μια ελαφριά κίνηση αποδοκιμασίας. Σήκωσε το φλιτζάνι και ίσα που το έφερε στα χείλη της. Ένα αδιόρατο τρέμουλο διέτρεχε το κορμί της. Δεν είχε συνέλθει ακόμη από τη βροχή.

«Τι θα κάνουμε με το σπίτι;» ρώτησε ξαφνικά.

«Τι θα κάνουμε;»

«Δεν πιστεύω να θέλεις να το κρατήσεις».

Η Άρια δάγκωσε τα χείλη της, όπως κάθε φορά που βρισκόταν σε δύσκολη θέση. Δεν ήταν πως ήθελε να το κρατήσει. Αλλά αισθανόταν πως ήταν πολύ νωρίς για να πουλήσει το σπίτι που φυλούσε την οικογενειακή τους ιστορία, να αποχωριστεί τα αντικείμενα που απέπνεαν ακόμη την αύρα των γονιών τους, τις παρτιτούρες της μητέρας ή τα βιβλία του πατέρα τους.

Η Μανόν ένιωσε τον δισταγμό της.

«Αφού λείπεις συνέχεια... ας το πουλήσουμε... Η ζωή που επέλεξες είναι άλλη... καμιά από τις δυο μας δεν πρόκειται να επιστρέψει μόνιμα στη Θεσσαλονίκη...»

Το ήξερε η Άρια πως κατά βάθος η Μανόν είχε δίκιο. Η αδελφή της ήταν από τους ελάχιστους ανθρώπους με σαφείς στόχους στη ζωή τους. Από τα πρώτα χρόνια της εφηβείας της, επιθυμούσε έναν πλούσιο γάμο στο Παρίσι και τη φωτογραφία της σε όλες τις ιλουστρασιόν σελίδες των κοσμικών, δίπλα στις κυρίες με τις απαστράπτουσες τουαλέτες, τα ακριβά κοσμήματα, τα τραηγμένα μάγουλα και τα φουσκωμένα χείλη. Τα είχε καταφέρει. Η Μανόν ήταν ρεαλίστρια. Έβαζε στόχους και τους πετύχαινε. Ήξερε πώς να παίζει το παιχνίδι των δημοσιογράφων και να εκμεταλλεύεται τη φήμη των γονιών της χωρίς αυτή να την κατασπαράξει. Είχε κρατήσει εκείνο το κομμάτι της που είχε ανάγκη, το είχε ενδυθεί, το είχε κάνει δικό της. Ήξερε να επιδεικνύει αυτά που ήθελε και τα υπόλοιπα να τα αποσιωπά ή, ακόμα καλύτερα, να τα κρύβει με τόση μαεστρία ώστε κανείς ποτέ να μην τα ανακαλύψει. Είχε έναν τρόπο δικό της να χειρίζεται τους ανθρώπους για να κάνουν πάντα αυτό που επιθυμούσε η ίδια χωρίς εκείνοι να βαρυνγομούν. Ήξερε να προστατεύει την προσωπική της ζωή ή μάλλον, για να είμαστε ακριβοδίκαιοι, ήξερε να τη διαπραγματεύεται και να την πουλάει σωστά.

Η Άρια ήταν διαφορετικός άνθρωπος. Ατίθαση, απείθαρχη, ένας μπελάς για τη μητέρα της. «Είσαι ίδια ο πατέρας σου», της έλεγε υποτιμητικά όταν την έβλεπε να πρωτοστατεί στις καταλήψεις του σχολείου, να κατεβαίνει σε διαδηλώσεις, κάθε μήνα να φέρνει κι άλλο αγόρι στο σπίτι. Προφανώς έτσι θα

ήταν αφού το έλεγε η μητέρα, και, ως γνωστόν, οι γονείς έχουν πάντα δίκιο. Η Άρια μόλις είχε ξεκινήσει το γυμνάσιο όταν χάθηκε ξαφνικά ο πατέρας. Ήταν αρκετά μικρή τότε για να μπορέσει να επεξεργαστεί το γεγονός και πολύ μόνη αργότερα για να θελήσει να το ψάξει. Δε θυμόταν πολλά από τον πατέρα της. Λίγο τον είχε γνωρίσει. Ακόμα κι όταν ήταν ζωντανός, έλειπε συνέχεια σε επικίνδυνες δημοσιογραφικές αποστολές. Όλο τον κόσμο είχε γυρίσει, σε όλα τα πολεμικά μέτωπα είχε βρεθεί: Μοζαμβίκη, Σουδάν, Ιράκ, Αφγανιστάν, Βοσνία, παντού... Κι όταν χάθηκε, η μητέρα σώπασε. Κλείστηκε στον εαυτό της και στη μουσική της. Οι μόνες εξοδοι από το σπίτι ήταν οι πρόβες και οι συναυλίες της. Η Μανόν προετοίμαζε τη φυγή της από το σπίτι και τον λαμπερό της γάμο. Δεν είχε χρόνο ούτε διάθεση να ασχοληθεί με την αδελφή της. Όταν η Άρια αισθάνθηκε την ανάγκη της, εκείνη βρισκόταν ήδη στην Πόλη του Φωτός.

Η Άρια δεν είχε κληρονομήσει την καλλιτεχνική φλέβα της μητέρας της. Ούτε έγγραφε, ούτε μουσική έπαιζε, ούτε ζωγράφιζε. Ούτε φλεγόταν από εκείνη την ανομολόγητη φιλοδοξία να ακούσει το όνομά της στα στόματα των άλλων. Από ένα ήσυχο και σιωπηλό παιδί που επιδίωκε την αγάπη των γονιών του, εξελίχθηκε σε μια ατίθαση έφηβη που ήθελε να ρουφήξει τη ζωή. Είχε φτάσει πολλές φορές στα άκρα, αλλά πάντα κάτι τη συγκρατούσε και δεν τα ξεπερνούσε. Μια φωνή. Η φωνή του πατέρα ίσως. Ή μάλλον η κραυγή της μητέρας της όταν έμαθε τα τραγικά νέα από το τηλέφωνο. Ακόμη τη θυμόταν να ουρλιάζει και να λιποθυμά πάνω στο χαλί. Η Άρια είχε μάθει από νωρίς πως αρκεί το χτύπημα ενός τηλεφώνου για να αλλάξει η ζωή σου για πάντα. Ή μία αδέσποτη οβίδα για να σταματήσει η καρδιά σου να χτυπά. Γι' αυτό διδάχτηκε να αγαπάει τη

ζωή απελπισμένα. Όχι μόνο τη δική της ζωή. Τη ζωή όλων. Για την Άρια κάθε ζωή ήταν ανεκτίμητη. Κι αυτό το αίσθημα την έκανε να πιστέψει πως μπορούσε να γίνει χειρουργός. Όταν δεν πέρασε στην Ιατρική, όταν επιζητούσε έναν ώμο για να κλάψει, όταν κατάλαβε πως όλο αυτό το διάβασμα δεν έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα, εισέπραξε την απόρριψη του συγγενικού και φιλικού περιγύρου: «Πώς περίμενες να περάσεις με το διάβασμα που έκανες;» Ή, ακόμα χειρότερα, τα μισόλογα των γειτόνων: «Αυτό το κορίτσι τίποτα δεν έχει πάρει από τους γονείς του».

Δεν έκλαψε πολύ για την υποτιθέμενη αποτυχία της. Το σύμπαν τελικά ήξερε περισσότερα για την ίδια κι ο δρόμος που της είχε χαράξει έμοιαζε φτιαγμένος για εκείνη. Η Άρια δε θα διέθετε ποτέ την αυτοσυγκράτηση και τη δεξιοτεχνία ενός χειρουργού. Τα χέρια της, τα δάχτυλά της δεν ήταν καμωμένα για λεπτές κι αβρές κινήσεις. Η είσοδος της στη Μαιευτική ήταν μια αποκάλυψη. Τη λάτρευε από τα πρώτα μαθήματα. Εκείνη, που ζούσε τη ζωή μέχρι τα άκρα, γινόταν κοινωνός της ζωής κάθε φορά που έφερνε ένα παιδί στον κόσμο. Κι όταν πήρε το πτυχίο, γρήγορα ανακάλυψε πως δεν της ταίριαζαν τα λευκά, αποστειρωμένα χειρουργεία, οι λεπτεπίλεπτες μελλοντικές μανούλες που κουβαλούσαν όλο το σόι για να γεννήσουν, οι δύστροπες λεχώνες που λειτουργούσαν περισσότερο σαν κακομαθημένα παιδιά παρά σαν μάνες έτοιμες να αναλάβουν την ανατροφή του νεογέννητου. Μια αίτηση στα γραφεία των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, ένα δοκιμαστικό εκπαιδευτικό ταξίδι στη Σιέρα Λεόνε, δίπλα στις γυναίκες που είχαν μάθει να γεννούν και να πεθαίνουν μόνες στη σαβάνα, κι η Άρια είχε βρει το νόημα της ζωής της. Έσωζε ζωές, έδινε ζωή, χαιρόταν

τη ζωή. Στα είκοσι επτά της χρόνια, είχε ήδη βρεθεί σε αποστολές σε πέντε εμπόλεμες ή φτωχές χώρες. Κάθε φορά που ετοιμάζε τη βαλίτσα της για το επόμενο ταξίδι, η μητέρα της μουρμούριζε «Ίδια ο πατέρας σου» και της έδινε ένα φιλί που κρατούσε ώρες πάνω στο μέτωπο. Εκείνη ανατρίχιαζε γιατί αισθανόταν ότι η μητέρα φοβόταν πως δε θα την έβλεπε ξανά. Και να τελικά που οι φόβοι της εκείνοι ήταν αβάσιμοι, καθώς είχε φύγει η ίδια ξαφνικά, δίχως να προετοιμάσει τις κόρες της, δίχως να τους αποκαλύψει πως ο θάνατος κυλούσε ήδη στις φλέβες της κι αυτή δεν είχε κάνει τίποτα για να τον εμποδίσει.

«Να το πουλήσουμε. Είναι η καλύτερη λύση», επέμεινε η Μανόν, βγάζοντας την Άρια από τις σκέψεις της. «Μην το σκέφτεσαι. Εσύ έτσι κι αλλιώς δε δένεσαι με αντικείμενα... Έτσι δε λες πάντα; “Μανόν, εγώ δένομαι μόνο με ανθρώπους”...»

«Κάποια πράγματα δεν είναι απλά αντικείμενα. Αλήθεια, Μανόν, μπορείς να πεις πως το τσέλο της μαμάς δεν έχει ψυχή, πως η βιβλιοθήκη του μπαμπά δεν κρύβει τις ανάσες του;»

Η αδελφή της ρούφηξε την τελευταία γουλιά από τον καφέ της, που είχε από ώρα κρυώσει. Έδειχνε πως κάτι ήθελε να πει μα κάπου σκόνταφτε.

«Άρια, ίσως να έχεις δίκιο. Ίσως κάποια αντικείμενα να έχουν ψυχή. Και γι' αυτό μας πληγώνουν. Μετά από πολύ καιρό πιστεύω πως τα αντικείμενα καλό θα είναι ν' ακολουθούν την τύχη των κατόχων τους. Να μην κάθονται σαν πέτρα στο στήθος της επόμενης γενιάς... Πάλεψα πολύ να βρω τον δρόμο μου, κι εσύ το ίδιο... Μη σε κρατήσει πίσω ένα σπίτι... Ήδη σε πιέζει το όνομα που κουβαλάς, η κόρη της Ελισάβετ Λευκαδία και του Νέστορα Μπενέτου... Χρειάστηκε να φύγεις μακριά για να γλιτώσεις και να χτίσεις την Άρια που είσαι σήμερα, μην

κολλάς σ' ένα σπίτι, μην το κάνεις μαυσωλείο... το ξέρεις πως δε θ' άρεσε σε κανέναν από τους δύο...»

Η Άρια πήρε μια βαθιά ανάσα. Ακούγονταν λογικά όσα της έλεγε η αδελφή της. Η Μανόν είχε σπαράξει στο κοιμητήριο και τώρα την κοιτούσε με ένα βλέμμα γεμάτο ηρεμία. Μέσα σε λίγη ώρα είχε μεταμορφωθεί. Είχε γίνει η γνωστή, συγκρατημένη, λογική, ψυχρή Μανόν. Έριξε μια γρήγορη ματιά στο σαλόνι: οι πίνακες, τα ακριβά χαλιά, οι δίσκοι βινυλίου, ο τοίχος γεμάτος με φωτογραφίες από κοντσέρτα της μαμάς και πολεμικές αποστολές του μπαμπά, αγκαλιές με αλλοτινούς θρούλους του θεάματος και της πολιτικής.

«Ίσως και να τους άρεσε λιγάκι...» πρόσθεσε η Μανόν ειρωνικά, καρφώνοντας το βλέμμα της στον τοίχο με τις φωτογραφίες.

«Εντάξει, το σπίτι θα το πουλήσουμε, τα πράγματά τους όμως...»

«Ας κρατήσουμε ό,τι θέλουμε και τα υπόλοιπα πούλησέ τα, δώρισέ τα σε κάποιο μουσείο, βγάλ' τα σε δημοπρασία...»

Η Μανόν σηκώθηκε και πήγε προς τη βιβλιοθήκη με τους δίσκους. Έψαξε να βρει κάτι που άκουγε στην εφηβεία της, όμως τα σιντί της είχαν εξαφανιστεί. Κάποιος τα είχε θεωρήσει παράταιρα. Υπήρχαν μόνο οι δίσκοι των γονιών της: κλασική μουσική, όπερες και μουσική του '70 και του '80. Διάλεξε έναν δίσκο που στο εξώφυλλό του φιγουράριζαν τρεις ασπρόμαυρες αντρικές φιγούρες.

«Θεωρείται μεγάλη ασέβεια εάν βάλω Bee Gees; Δεν την μπορώ τη σιωπή... Έτσι κι αλλιώς, όπως έλεγε κι ο μπαμπάς, οι νεκροί με τους νεκρούς κι οι ζωντανοί με τους ζωντανούς. Α, και, μικρή, τώρα που σου έκανα τη χάρη κι ήπια τον ελλη-

νικό, φέρε μου κι έναν καφέ αληθινό, έναν φρέντο με μαύρη...»

Η Άρια, για πρώτη φορά από τη στιγμή που είδε την αδελφή της, αισθάνθηκε την ανάγκη να την αγκαλιάσει. Την πλησίασε, χώθηκε στην αγκαλιά της όπως τότε, στα δύσκολα χρόνια.

Η Μανόν χάιδεψε τα κοντοκουρεμένα μαλλιά της.

«Έι, μικρή... είναι καλύτερα για όλους μας...»

«Ναι...» μουρμούρισε η Άρια. «Έχεις δίκιο, είναι μαζί τώρα... Είναι άδικο να χωρίζονται βίαια τ' αγαπημένα ζευγάρια...»

Δεν ήταν άγιος ο μπαμπάς, ήθελε να της επισημάνει η Μανόν, αλλά αμέσως συγκρατήθηκε. Η Άρια είχε φτιάξει στο μυαλό της μια εικόνα ενός ιδανικού πατέρα κι είχε αποκαθηλώσει τη μητέρα τους. Είχε μισήσει και την ίδια, γιατί πίστευε πως την είχε εγκαταλείψει για να φύγει στο Παρίσι. Όλοι είχαν προσπαθήσει να προφυλάξουν την Άρια με τον τρόπο τους, και η Μανόν πίστευε πως σε μεγάλο βαθμό τα είχαν καταφέρει. Την εποχή που οι σελίδες των περιοδικών γέμιζαν με φωτογραφίες των γονιών τους, οι διάσημοι Ελισάβετ Λευκαδία και Νέστορας Μπενέτος παρέμεναν δυο άγνωστοι για τα παιδιά τους.

«Εκείνο τον καφέ δεν τον κάνεις καλύτερα κονιάκ;» της είπε η Μανόν.

«Θα φύγεις τελικά αύριο;»

«Ναι. Δεν μπορώ ν' αφήσω τα παιδιά μόνα. Ο Λουί λείπει πολλές ώρες. Εσύ τι θα κάνεις;»

«Αυτό που μου είπες. Θα ξεδιαλέξω τα πράγματά τους, θα βρω έναν μεσίτη κι ύστερα θα επιστρέψω στις γυναίκες μου και στα μωρά μου... Μόνο το κλάμα των νεογέννητων μπορει να πάρει το βάρος του χαμού της από πάνω μου.»

Η Άρια πέρασε μέρες μέσα στα τρεχάματα, στις γραφειοκρατικές υποχρεώσεις και με την παρέα φίλων που θεωρούσαν πως έπρεπε να της κρατούν συντροφιά τα βράδια. Από τη στιγμή που επέστρεψε η Μανόν στη Γαλλία, της τηλεφώνησε μόνο μία φορά για να της υπενθυμίσει να πουλήσει το σπίτι και να την ενημερώσει πως δε θα ερχόταν για τα σαράντα στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις της δεν μπορούσαν να περιμένουν. Από εκείνη τη στιγμή, οι σχέσεις των δύο αδελφών επανήλθαν στο σημείο όπου βρίσκονταν πάντα από την εποχή που η Μανόν είχε φύγει για τη Γαλλία: στις τυπικές εορταστικές ευχές.

Η Άρια είχε αφήσει τις ημέρες να περάσουν, αποφεύγοντας να διασχίσει το κατώφλι του σπιτιού, βάζοντας μονίμως άλλες προτεραιότητες κι ετοιμάζοντας την επόμενη αποστολή της με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα.

«Δεν μπορώ να το αναβάλλω άλλο», είπε στην κολλητή της από τη σχολή, τη Ράνια. «Πρέπει να δω τι θα κρατήσω και τι όχι».

«Θέλεις βοήθεια;» τη ρώτησε η Ράνια. «Αυτά τα ξεκαθαρίσματα φέρνουν πάντα πόνο και νοσταλγία. Καλύτερα να τα μοιράζεσαι με κάποιον...»

«Όχι», της απάντησε απότομα η Άρια κι αμέσως το μετάνιωσε. Ο τόνος της φωνής της ήταν αδικαιολόγητος. Όμως ήθελε να είναι μόνη, να σκαλίζει ανενόχλητη συρτάρια και ντουλάπια, να κλάψει και να γελάσει, να βάλει στο πικάπ ξεχασμένες μελωδίες, να κρυφοκοιτάξει τις κρυπτογραφημένες σημειώσεις της μητέρας της μήπως και την καταλάβει, να ξεδιαλέξει τις ντουζίνες τα φάρμακά της και να τα πάει στο φαρμακείο των Γιατρών, να...

«Όχι, σ' ευχαριστώ», απάντησε τώρα σε πιο ήπιο τόνο. «Θα προτιμούσα να είμαι μόνη μου».

«Εάν με χρειαστείς, ξέρεις πού θα με βρεις».

Είχε φορέσει ρούχα άνετα κι είχε περάσει όλο το Σάββατο ξεκαθαρίζοντας τα πράγματα από την κρεβατοκάμαρα και το δωμάτιο μελέτης της μητέρας της. Εργάστηκε μεθοδικά και τώρα φούστες, παρτιτούρες, φάρμακα, σεντόνια και προσόψια βρισκόνταν τακτοποιημένα μέσα σε κούτες, με τα καλλιγραφικά της γράμματα επάνω τους να σηματοδοτούν το πού θα πήγαινε η καθεμία. Αποδείχτηκε εύκολη εργασία, δίχως συναισθηματικούς παροξυσμούς. Η μητέρα της, αισθανόμενη το επερχόμενο τέλος, είχε ήδη προνοήσει να δωρίσει τα αντικείμενα που εκείνη θεωρούσε σημαντικά σε μουσεία και ιδρύματα. Τα υπόλοιπα, τα απλά και καθημερινά, δεν έκρυβαν καμία έκπληξη για την Άρια. Τους πίνακες και τα γλυπτά, είχε ήδη συνεννοηθεί με τη Μανόν, θα της τα έστελνε στη Γαλλία.

Ήταν η ώρα που έπεφτε το σούρουπο, η ώρα που αισθάνθηκε μια γλυκιά κούραση να τυλίγει τα μέλη της, όταν η Άρια αποφάσισε να ξεκουραστεί. Έβαλε έναν δίσκο του Φρανκ Σινάτρα στο πικάπ, «Αφησέ με να προσπαθήσω ξανά»*, γέμισε ένα ποτήρι ούισκι, σκέτο, χωρίς πάγο ή νερό, να μη χαλάσει τη γεύση του, ανέβασε τα πόδια της στον δερμάτινο καναπέ και στύλωσε ασυναίσθητα το βλέμμα της στον διάδρομο που οδηγούσε στο βάθος του σπιτιού. Σαν όνειρο, σαν ψευδαίσθηση, μια εικόνα ξεχασμένη κάπου στην άκρη του μυαλού της εμφα-

* Πρόκειται για το τραγούδι «Let it me try again».

νίστηκε ολοζώντανη στα μάτια της λες και δεν είχε περάσει ούτε μία μέρα. Είδε τον πατέρα της ν' ανοίγει την πόρτα του μικροσκοπικού γραφείου του, να έρχεται προς το μέρος της μ' ένα άφιλτρο τσιγάρο στο στόμα και το κινητό στο αυτί του, να μιλά ακατάπαυστα σε μια άγνωστη σ' εκείνη γλώσσα κι ύστερα να σηκώνει το βλέμμα του, να την κοιτάζει και να της κλείνει συνωμοτικά το μάτι.

Η Άρια χρειάστηκε να κατεβάσει το περιεχόμενο του ποτηριού της μονοκοπανιά για να συνειδητοποιήσει πως ό,τι έβλεπε μπροστά της ήταν αποκύημα του νου της, κι έκλεισε τα μάτια της σφιχτά, έτσι ώστε όταν τα ξανάνοιξε η μορφή του πατέρα της να έχει επιτέλους εξαφανιστεί. Τον είχε δει ακριβώς όπως ήταν λίγο πριν σκοτωθεί, αυτό συμβαίνει όταν χάνεσαι νωρίς, βίαια, χωρίς η ασθένεια ή το γήρας ν' αλώσει το κορμί σου. Η νιότη σου δεν πεθαίνει ποτέ στη μνήμη των άλλων. Και τότε συνειδητοποίησε πως η ίδια είχε μπει κι είχε βγει σε κάθε δωμάτιο του σπιτιού, είχε ανοίξει κι είχε κλείσει συρτάρια και ντουλάπες, είχε βρει ξεχασμένα αντικείμενα του παρελθόντος, όπως τα αυτοκόλλητα που μάζευε μικρή, τα αυτόγραφα που συνέλεγε η Μανόν, ληγμένες ιατρικές συνταγές της μητέρας της, παλιές δισκέτες και βιντεοπαιχνίδια, όμως δεν είχε τολμήσει ν' ανοίξει την πόρτα που οδηγούσε στο γραφείο του πατέρα της.

Σηκώθηκε μ' ένα ελαφρύ τρέμουλο στο κορμί, τα ξυπόλυτα πόδια της άγγιξαν το κρύο μάρμαρο, και νυχοπατώντας για να μην την ακούσει κανείς, λες και κάποιος βρισκόταν στο σπίτι, έφτασε μπροστά στην κλειστή τζαμένια πόρτα. Η καρδιά της χτυπούσε δυνατά, ένιωθε πως θα πεταχτεί έξω από το στήθος της, έγινε και πάλι παιδί, αργότερα έφηβη που ήθελε να μπει κλεφτά στο άδυτο του πατέρα της.

Όμως η πάντα αδύναμη μητέρα της είχε απαγορεύσει ρητά την είσοδο στο γραφείο του Νέστορα Μπενέτου σε όλους, ακόμα και στην κοπέλα που καθάριζε το σπίτι. Εκείνη είχε το κλειδί και ήταν η μόνη που σπάνια έμπαινε μέσα για ν' αφαιρέσει τη σκόνη που μαζευόταν στα έπιπλα. Θυμόταν η Άρια πως η περιέργειά της ήταν μεγάλη, η ανάγκη της να βρεθεί στον προσωπικό χώρο του πατέρα της ακόμα μεγαλύτερη, καθώς δεν είχε προλάβει να χορτάσει την αγκαλιά του. Πίστευε πως η είσοδός της στο γραφείο του με έναν μυστήριο τρόπο θα τον έφερνε πάλι κοντά της. Η μητέρα της όμως ποτέ δεν της έδωσε την άδεια. Εκείνο το γραφείο είχε καταλήξει μανσωλείο. Η Άρια έψαχνε τρόπους να τρυπώσει κρυφά, όμως πάντα εκείνη την οσμίζοταν. Θυμόταν ακόμη το βράδυ που η ίδια είχε μπει αθόρυβα από την μπαλκονόπορτα, όταν είδε ξαφνικά τη μαινόμενη μητέρα της να την αρπάζει από το μαλλί επειδή την είχε παρακούσει. Από τότε της έφυγε κάθε διάθεση ν' ανακαλύψει τον χώρο και την επόμενη μέρα πήγε κι έκοψε τα μαλλιά της κοντά.

Μα τούτες οι σκέψεις ανήκαν στο παρελθόν, τώρα δεν υπήρχε ούτε η μαμά ούτε οι απαγορεύσεις της. Τώρα η Άρια είχε στα χέρια της τα κλειδιά, δυο μικροσκοπικά χρυσαφένια κλειδιά που άνοιγαν δυο ισάριθμες κλειδαριές. Στάθηκε στην πόρτα αμήχανη κι αναποφάσιστη, έτοιμη να δοκιμάσει τον απαγορευμένο καρπό, με την καρδιά της να χτυπάει όλο και πιο δυνατά. Φοβόταν πως θα την άκουγαν στο διπλανό διαμέρισμα.

Πήρε μια βαθιά ανάσα. Έχωσε το πρώτο, ύστερα το δεύτερο κλειδί, τα γύρισε με αποφασιστικότητα κι η πόρτα άνοιξε εύκολα, σαν να περίμενε από χρόνια τούτη τη στιγμή. Μπήκε στο δωμάτιο, πάτησε τον διακόπτη στα δεξιά της κι ένα γλωμό κιτρινωπό φως τύλιξε τον χώρο. Εδώ ο χρόνος έμοιαζε να έχει

σταματήσει. Κανείς δε φαινόταν να έχει αγγίξει τίποτα μετά από εκείνη την καταραμένη μέρα. Στο γραφείο υπήρχαν ακόμη ανάκατες μισογραμμμένες σελίδες, το παλιό δημοσιογραφικό του κασετοφωνάκι αφημένο άτσαλα, ένα μισογεμάτο πακέτο τσιγάρα δίπλα στο τηλέφωνο και το σταχτοδοχείο, σπασμένο σε μιαν άκρη.

Η Άρια έκανε ακόμα δύο γενναία βήματα, τώρα βρισκόταν στο κέντρο του δωματίου. Γύρισε το κεφάλι αργά προς κάθε κατεύθυνση, προσπάθησε να γνωρίσει επιτέλους τον πατέρα της. Εκείνο όμως που τη συγκλόνισε ήταν η εγκλωβισμένη μυρωδιά του, είχε την αίσθηση πως υπήρχε ακόμη το άρωμά του, Armani με μια υποψία τσιγάρου. Είχε ποτίσει τα βιβλία, τα χαρτιά, τις καρέκλες, την παλιά γραφομηχανή, τον υπολογιστή του.

Τα μάτια της άρχισαν να τσουζούν. Πίστεψε πως ήταν από την κλεισούρα, από τη συσσωρευμένη σκόνη, πως είχε επιστρέψει η αλλεργία της. Τα μάγουλά της όμως ήταν υγρά και τότε αντιλήφθηκε πως δάκρυα αυλάκωναν το πρόσωπό της. Τα δάκρυα που δεν είχε χύσει τόσες μέρες τώρα έβρισκαν τον δρόμο για να κυλήσουν.

Πήρε μια βαθιά ανάσα και έκανε ακόμα δυο διστακτικά βήματα. Πλησίασε στην προσωπική του βιβλιοθήκη, έφερε το χέρι της πάνω από τις ράχες των βιβλίων. Σαρτρ, Καμύ, Μπобουάρ. Τράβηξε ένα ντοσιέ, διάφοροι λογαριασμοί, ασφαλιστικές εισφορές, όλα ταξινομημένα. Τα βιβλία έτσι κι αλλιώς δεν την ενδιέφεραν. Η Άρια ποτέ δεν αγάπησε ιδιαίτερα το διάβασμα. Ήθελε να δει, να οσμιστεί, ν' αφουγκραστεί κάτι πιο προσωπικό, ν' ακουμπήσει το πληκτρολόγιο που ο ίδιος είχε αγγίξει με τα δάχτυλά του ή να γευτεί εκείνο το απόσταγμα που είχε φέρει από το Ιράκ.

Ξαφνικά αισθάνθηκε πολύ κουρασμένη, σαν κάποιος να της ρούφηξε όλη την ενέργεια, άδεια από συναισθήματα και όνειρα. Νόμιζε πως θα λιποθυμήσει, μετάνιωσε που δεν ήταν εκεί η Ράνια ή έστω η Μανόν. Δεν ήθελε να τη βρουν πεσμένη στο πάτωμα. Τρεκλίζοντας, κάθισε στην περιστρεφόμενη καρέκλα του γραφείου. Θέλησε με κάτι ν' απασχολήσει το μυαλό της, τα χέρια της έπιασαν το κασετοφωνάκι, της φάνηκε ένα αντικείμενο τόσο παλαικό, από έναν άλλο αιώνα, ίσα που μπορούσε να θυμηθεί πώς λειτουργούσαν τα κασετόφωνα. Το γύρισε στην παλάμη της, δεν ήταν άδειο, πάτησε το play. Δεν έπαιζε, προφανώς θα είχαν αδειάσει οι μπαταρίες. Παιδεύτηκε λίγο αλλά βρήκε πώς άνοιγε η θήκη τους, ήταν αλκαλικές, ευτυχώς δεν είχαν τρέξει. Αναρωτήθηκε πού θα έβρισκε καινούργιες, εδώ και τώρα, σκέφτηκε πού θα τις αποθήκευε η ίδια, άνοιξε το πρώτο συρτάρι του γραφείου και βρήκε ένα ολοκαίνουργιο πακέτο. Τις άλλαξε βιαστικά και πάτησε ξανά το play. Κάποια παράσιτα, η ηχογράφιση δεν ήταν καλή, ακούγονταν φωνές, ήχοι εξωτερικοί, ένας άντρας που μιλούσε σπαστά αγγλικά με μια προφορά που τα είχε «σκοτώσει», κι ύστερα αναγνώρισε τη φωνή του πατέρα της. Βραχνή από το τσιγάρο.

Η είδηση, η αλήθεια, το καθήκον, η οικογένεια...

Πόσο αβάσταχτο φορτίο είναι να γνωρίζεις τόσο λίγο τον γονιό σου... Η γνώση που έχεις για εκείνον να είναι κάτι μισοκοιμισμένες μνήμες, ο θαυμασμός των αγνώστων, τα άρθρα του στην εφημερίδα, τα ρεπορτάζ του στην τηλεόραση, τα βραβεία του στη βιβλιοθήκη, όμως ποιος ήταν ο άνθρωπος Νέστορας και όχι ο δημοσιογράφος Μπενέτος;

«Α ρε μάνα», μονολόγησε η Άρια. «Γιατί δε μιλούσες για κείνον; Τόσο πολύ τον αγάπησες και θέλησες να τον κρατήσεις

μόνο για σένα; Γιατί μου τον στέρησες; Ποιος ήταν ο πατέρας μου; Ήταν άνθρωπος αληθινός ή μόνο ένας θρούλος της δημοσιογραφίας;»

Τα δάκρυα έτρεχαν, η φωνή του Μπενέτου συνέχιζε ν' ακούγεται και η Άρια άρπαξε ένα τσιγάρο από το μισογεμάτο πακέτο, το έβαλε στο στόμα της και το άναψε. Ρούφηξε τον καπνό λαίμαργα κι ύστερα, ασυναίσθητα, άρχισε ν' ανοίγει τα συρτάκια του γραφείου ένα ένα, να βγάζει τα προσωπικά αντικείμενα του πατέρα της και να τα χαζεύει αποχωνωμένη.

Όταν κοίταξε το ρολόι στον τοίχο, η ώρα είχε πάει ήδη δύο μετὰ τα μεσάνυχτα. Ήξερε καλά πως έπρεπε να πάει να κοιμηθεί, αύριο θα την περίμενε ένας φρικτός πονοκέφαλος. Όμως δεν είχε καμία διάθεση για ύπνο. Όσο η ώρα περνούσε, όλο και περισσότερο ένιωθε σαν ένα παιδί που βρέθηκε στη σπηλιά του Αλαντίν.

Ο χώρος του γραφείου ήταν μικροσκοπικός. Η Άρια είχε ψάξει κι είχε ανακαλύψει ό,τι ήταν δυνατό να της αποκαλυφθεί. Τα δάκρυα πότε κυλούσαν και πότε σταματούσαν. Ακόμα και τώρα αδυνατούσε να καταλάβει τη μανία της μητέρας της να μην αφήνει κανέναν να μπει στο γραφείο του πατέρα. Καθώς πήρε ένα δεύτερο τσιγάρο από το πακέτο του, με την πεποίθηση πως η νεκρή πια Ελισάβετ δε θα της κρατούσε κακία από εκεί ψηλά που βρισκόταν, το μάτι της έπεσε σ' ένα τσίγκινο κουτί, ούτε μεγάλο ούτε μικρό, στο κάτω ράφι της βιβλιοθήκης, πίσω από τη συλλογή με το αμερικάνικο *Time*, του οποίου ο πατέρας της υπήρξε φανατικός συνδρομητής.

Με το τσιγάρο στο στόμα, τη στάχτη του να πέφτει στο χαλί,

η Άρια έπεσε στα γόνατα, έσπρωξε τα περιοδικά στην άκρη και τράβηξε το κουτί προς το μέρος της. Δεν ήταν ιδιαίτερα βαρύ. Της έκανε εντύπωση πως, ενώ τα πάντα ήταν τακτοποιημένα και ξεσκομισμένα, το κουτί αυτό φαινόταν επίτηδες ξεχασμένο σε μια γωνιά, με τη σκόνη να έχει δημιουργήσει κρούστα επάνω του.

«Για να δούμε...» μουρμούρισε. «Φωτογραφίες;»

Ανακάλυψε φωτογραφίες που δε θυμόταν πότε είχαν τραβηχτεί, από μια εποχή που έμοιαζαν όλοι ευτυχημένοι. Όλη η οικογένεια χαρούμενη στο Παρίσι, η Μανόν να κρατάει το χέρι της μητέρας τους, η Άρια σκαρφαλωμένη στον λαιμό του πατέρα. Φωτογραφίες όπου τσαλαβουτούσαν στη θάλασσα της Θάσου, έτρωγαν καλαμπόκι στη Χαλκιδική, στο αεροπλάνο για την Ελβετία, στο τελευταίο κοντσέρτο της μαμάς που είχαν παρακολουθήσει όλοι μαζί, με το καλό της γαλάζιο φόρεμα στη θέση των επισήμων τη στιγμή που ο μπαμπάς της παραλάμβανε το βραβείο του Ιδρύματος Μπότση. Όλες πριν συμβεί το κακό, όλες φωτογραφίες που θα μπορούσαν να της θυμίζουν πως ο Νέστορας Μπενέτος ήταν πρωτίστως ο πατέρας της και δευτερευόντως ο πολεμικός ανταποκριτής που το τηλεοπτικό κοινό λάτρευε να βλέπει στην οθόνη του και που οι συνάδελφοί του θαύμαζαν και φθονούσαν ταυτόχρονα.

Από τα τσακίσματα και τις φθαρμένες άκρες, η Άρια γρήγορα κατάλαβε πως επρόκειτο για φωτογραφίες που κουβαλούσε πάνω του ο πατέρας της όταν βρισκόταν σε κάποια αποστολή. Τα *φυλαχτά* του, όπως τα ονόμαζε, που κατά καιρούς άλλαζαν καθώς τα κορίτσια του μεγάλωναν κι αυτός άφηνε πί-

σω τις παλιές φωτογραφίες κι έπαιρνε μαζί του τις καινούργιες. Ήταν και μερικές στις οποίες πόζαρε μόνος, φωτογραφίες που είχε τραβήξει κάποιος συνάδελφος ή φωτορεπόρτερ, πάντα με το τσιγάρο στο στόμα. Όλοι πίστευαν πως θα έφευγε από καρκίνο, αλλά τελικά τον βρήκε άδοξα μια αδέσποτη οβίδα. Ο πατέρας στα υψίπεδα του Γκολάν, ο πατέρας σ' ένα βομβαρδισμένο ξενοδοχείο, ο πατέρας μ' ένα τσούρμο ξυπόλυτα παιδιά, ο πατέρας σε κάποιο καμπαρέ στη Λιβύη. Άνοιξε διάπλατα τα μάτια της όταν είδε τον πατέρα της μπροστά στις καλύβες του Μπομπάλι. Η Άρια δεν ήξερε πως είχε βρεθεί κι εκείνος εκεί, στα μέρη όπου τώρα η ίδια ξεγεννούσε τις φτωχές γυναίκες της περιοχής. Είχε το βλέμμα στραμμένο στον φακό κι ένα ανεπαίσθητο χαμόγελο, σαν να προκαλούσε τη μοίρα.

«Α, ρε πατέρα! Μαζί με τη μύτη σου, κληρονόμησα και τη ροπή προς την περιπέτεια...»

Κι ύστερα οι φωτογραφίες τελείωσαν κι απόμεναν τέσσερα πάκα πατικωμένα, σφιχτοδεμένα με μια λευκή κορδέλα που είχε κιτρινίσει από τον χρόνο ή την υγρασία. Απορημένη, πήρε στα χέρια της το πρώτο πακέτο, τραβήξε την κορδέλα και διαπίστωσε πως ήταν φάκελοι ταχυδρομικοί. Γράμματα. Της φάνηκε περίεργο, είχαν περάσει ανεπιστρεπτί οι εποχές που οι άνθρωποι έγραφαν επιστολές. Εάν ήθελες να επικοινωνήσεις, υπήρχαν τα τηλέφωνα, τα emails, οι βιντεοκλήσεις.

Μηχανικά, φυλλομέτρησε τους φακέλους, μια πανδαισία χρωμάτων, άλλοι ήταν λευκοί, άλλοι έντονα χρωματιστοί και κάποιοι έμοιαζαν να έχουν φτιαχτεί από φινό μετάξι. Όλοι απευθύνονταν στον ίδιο άνθρωπο, στον Νέστορα Μπενέτο, τον πατέρα της, κι όλοι ήταν γραμμένοι με τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα. Η Άρια μπορούσε να αναγνωρίσει πότε το χέρι που τους

έγραψε βιαζόταν, πότε κάπου σκόνταφτε και πότε είχε αφήσει τη διεύθυνση στη μέση για να συνεχίσει λίγο αργότερα.

Η πρώτη σκέψη που έκανε ήταν πως επρόκειτο για γράμματα της μητέρας της, που τα έστελνε στον σύζυγό της όταν εκείνος βρισκόταν μακριά τους. Η ζωή και των δυο γονιών της ήταν γεμάτη ταξίδια. Περνούσαν απίστευτο χρόνο ο ένας μακριά από τον άλλο λόγω των επαγγελματικών τους υποχρεώσεων. Δεν ήταν απίθανο να επιζητούν αυτού του είδους την επικοινωνία. Γρήγορα όμως πήρε τη σκέψη πίσω, αυτά τα χοροπηδηχτά κι ατίθασα γράμματα, που δεν μπορούσαν να σταθούν σε μια ευθεία γραμμή έστω και για δυο συνεχόμενες λέξεις, δεν ήταν σίγουρα τα καλλιγραφικά, τέλεια γράμματα της Ελισάβετ Λευκαδία.

Τα χέρια της τώρα δούλευαν γρήγορα. Άνοιξε όλα τα πακέτα, φυλλομέτρησε όλους τους φακέλους, έψαξε να βρει το όνομα του αποστολέα, που ωστόσο δεν υπήρχε πουθενά. Μούδιασε. Φοβήθηκε. Σηκώθηκε και γέμισε για μία ακόμα φορά το ποτήρι της μέχρι επάνω με αλκοόλ. Κι ύστερα διάβασε την πρώτη επιστολή. Ή τουλάχιστον προσπάθησε.

Τι έγινε; Άρια; Άρια, εσύ; Είσαι καλά; Άρια, μ' ακούς;»
 Η φωνή της Μανόν ακούστηκε νυσταγμένη κι ανήσυχη ταυτόχρονα. Σίγουρα δεν είναι για καλό όταν σε παίρνει η αδελφή σου στις τρεις τη νύχτα, τέσσερις τα χαράματα θα ήταν τώρα στην Ελλάδα.

«Άρια... Άρια, εσύ;»

«Μάρω...» ακούστηκε η φωνή της Άριας κι η επίκληση του βαπτιστικού ονόματος της αδελφής της τίποτα καλό δεν προμήνυε. Δήλωνε πως δε βρισκόταν σε ήρεμη ψυχική κατάσταση, και, για να τολμήσει να την πάρει αυτή την ώρα, ειδικά όταν απέφευγε γενικώς να της τηλεφωνεί, σίγουρα είχε συμβεί κάτι συνταρακτικό.

«Μάρω... ε... Μανόν...»

Η φωνή της Άριας δεν ακουγόταν κλαμένη, σίγουρα όμως ήταν ταραγμένη...

«Τι έγινε, μικρή; Ποιος σε πείραξε;»

«Ο μπαμπάς πρέπει να είχε ερωμένη...» είπε με μια ανάσα.

Η Άρια περίμενε από τη Μανόν να την αποκαλέσει «φαντασιόπληκτη», να τη μαλώσει που την ξύπνησε νυχτιάτικα για

κάποια από τις συνηθισμένες βλακειές της, να της δώσει μία από τις δικές της συνήθειες απαντήσεις. Η Μανόν πάντα ήξερε περισσότερα πράγματα για την οικογένειά τους.

Για ορισμένα δευτερόλεπτα που φάνηκαν αιώνας ολόκληρος, έπεσε σιωπή στο τηλέφωνο.

«Βρήκες τα γράμματα», είπε ξερά η Μανόν.

Η Άρια έμεινε έκπληκτη. Η Μανόν ήξερε.

«Γιατί ποτέ δεν ακούς κανέναν; Η μητέρα δεν ήθελε να σκαλίξεις τα πράγματα του μπαμπά. Κι εγώ σου είπα να πετάξεις τα πάντα... Δεν είχες τίποτα καλύτερο να κάνεις από το να σκαλίξεις νυχτιάτικα;»

«Το ήξερες...» Η Άρια δεν μπόρεσε να κρύψει τη μομφή στη φωνή της. «Και δε μου είπες τίποτα...»

«Ένας άντρας που ζει τη ζωή του κάθε μέρα στην κόψη του ξυραφιού, που ο μισός γυναικείος πληθυσμός στην Ελλάδα είναι ερωτευμένος με την εικόνα του στην τηλεόραση, που ζει μήνες ολόκληρους μακριά από τη γυναίκα του, περιμένεις να είναι ο πιστός σύζυγος που είχες στο μυαλό σου;»

«Δε νομίζω αυτά που κρατώ στα χέρια μου να ήταν μια ξεπέτα... Αν διαβάσεις...»

«Δε θέλω να τα διαβάσω, ούτε μ' ενδιαφέρει να μάθω τίποτα περισσότερο.! Η μητέρα ήξερε και κατέρρευσε. Εγώ έμαθα και τον αποκαθήλωσα. Προσπάθησα να σε προστατέψω αλλά εσύ είσαι αγύριστο κεφάλι. Ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω την εμμονή της μητέρας να μην τα πετάξει, να μην τα κάψει, να μην τα εξαφανίσει όλα από εκεί μέσα. Της άρεσε να μπήγει η ίδια το μαχαίρι στην πληγή της. Ώρες ώρες πιστεύω πως γύρευε τον πόνο που της προξενούσε η ύπαρξη αυτών των γραμμών μέσα στο ίδιο της το σπίτι. Εάν θέλεις μια συμβουλή από

μένα, πέταξέ τα στον πρώτο κάδο απορριμμάτων που θα βρεις μπροστά σου...»

«Μα καλά, δεν έχεις απορία...»

«Όχι. Ορισμένες φορές είναι καλύτερο να ζεις στο σκοτάδι. Καληνύχτα, μικρή».

Η Άρια σηκώθηκε, πήρε την τσάντα της κι έριξε τα γράμματα μέσα. Θα τα διάβαζε όλα, αλλά όχι εκείνη τη στιγμή. Τώρα θα πήγαινε σπίτι της να κοιμηθεί. Εκεί ένιωθε περισσότερη ασφάλεια. Ήταν όλα γνώριμα και κανένα μυστικό δεν μπορούσε να ταράξει την ησυχία της.

Διακόσια είκοσι τρία γράμματα και σημειώματα μέτρησε η Άρια. Διακόσια είκοσι τρία γράμματα και σημειώματα που απευθύνονταν στον πατέρα της διάβασε. Διακόσια είκοσι τρία γράμματα και σημειώματα που κάλυπταν μία περίοδο οχτώ ετών, από την εποχή που η ίδια πήγαινε στο νηπιαγωγείο, μέχρι το τελευταίο γράμμα, που, κατά μία ειρωνεία της τύχης, είχε την ημερομηνία του θανάτου του πατέρα της. Προφανώς η συντάκτρια των επιστολών δε θα είχε μάθει ακόμη το τραγικό νέο.

Διακόσια είκοσι τρία γράμματα και σημειώματα που τα είχε αποστηθίσει μετά από τόσες φορές που τα είχε διαβάσει. Έναν ολόκληρο μήνα δεν ασχολόταν με τίποτε άλλο παρά μόνο με αυτά, σαν να μην είχε άλλες δουλειές να κάνει. Είχε ξεχάσει τις γυναίκες της στην Αφρική, είχε αποκοπεί από τις φίλες της, δεν απαντούσε στα τηλεφωνήματα της Μανόν. Αυτές οι επιστολές την είχαν απορροφήσει, της είχαν ρουφήξει όλη την ενέργεια. Τις διάβαζε συνεχώς, με πίκρα και αποτροπιασμό στην αρχή, με θέρμη και θαυμασμό στη συνέχεια.

Κάποια στιγμή ένιωσε πως έκανε κάτι απαγορευμένο, πως κοιτούσε από την κλειδαρότρυπα τον έρωτα δύο ανθρώπων. Μπορεί να είχε διαβάσει μόνο τα γράμματα της γυναίκας, αλλά δε χρειαζόταν και πολλά για να καταλάβει πως το πάθος ξεχειλίξε και από τις δύο πλευρές. Υπήρξαν στιγμές που έκλεινε τα μάτια, φοβόταν να διαβάσει τις γραμμές που ακολουθούσαν. Η περιέργειά της όμως ήταν τόσο μεγάλη, που ριχνόταν ξανά με πάθος στο διάβασμα.

Πολύ σύντομα έβγαλε από το μυαλό της πως αποδέκτης αυτών των επιστολών ήταν ο ίδιος της ο πατέρας. Έπιασε τον εαυτό της να σκέφτεται πως θα ήθελε πολύ να είναι στη θέση αυτής της γυναίκας και να νιώσει τα ίδια συναισθήματα μ' εκείνη. Έβλεπε το ενδιαφέρον της άγνωστης για την οικογένεια του αγαπημένου της και πως χαιρόταν με τις επιτυχίες της συζύγου του, της αντιζήλου της.

«Παρακολούθησα εχθές το κοντσέρτο της Ελισάβετ στο Βελιγράδι. Ήταν εξαίσια. Έκλαιγα όλο το βράδυ από τη συγκίνηση. Μόνο εκείνη θα μπορούσε να εκτελέσει με τόσο μοναδικό τρόπο το Κοντσέρτο για βιολοντσέλο σε σι ελάσσονα του Ντβόρζακ».

Ανησυχούσε για τη ροπή της Μανόν προς τη μελαγχολία.

«Είναι φυσιολογικό άραγε ένα δεκαπεντάχρονο κορίτσι να βυθίζεται τόσες ώρες στη σιωπή; Μήπως βιώνει κάποια ερωτική απογοήτευση;»

Γελούσε με τα καμώματα της Άριας:

«Ω! Πόσο το λατρεύω αυτό το μικρό τερατάκι! Δώσε της μια σφιχτή αγκαλιά από μένα...»

Άλλες φορές τα γράμματά της ήταν πολυσέλιδα, φαινόταν πως είχε περάσει ολόκληρη νύχτα ξάγρυπνη για να τα συντάξει. Είχαν μουντζούρες, οι γλώσσες που χρησιμοποιούσε μερε-

δεύονταν, έφτιαχνε σκίτσα στα περιθώρια του χαρτιού... Άλλες φορές, πάλι, ήταν ολιγόλογα σημειώματα, επιτακτικά ή ελαφρώς παρακλητικά, γεγονός που δήλωνε πως οι δυο τους είχαν συναντηθεί πιο μπροστά ή είχαν μιλήσει στο τηλέφωνο.

«Στο Carlton στις 10.00. Θα φοράω μόνο το άρωμά μου» ή «Please, μην αργήσεις όπως την προηγούμενη φορά. Οι βόμβες σου μπορούν να περιμένουν, εγώ όχι...»

Η άγνωστη δε μοιραζόταν μόνο το κρεβάτι του πατέρα της. Οι δυο τους μοιράζονταν μια ολόκληρη ζωή, έβγαιναν μαζί, είχαν κοινούς φίλους, πήγαιναν σε γκαλά, συνεστιάσεις, υπήρχαν στιγμές που κάθονταν στο ίδιο τραπέζι με τη μητέρα της.

«Προχθές στου Τζίντζιτς βαρέθηκα απίστευτα... Η Ρούζιτσα είναι φοβερή κουτσομπόλα, προτιμώ να παίζουμε μπριόμπα με τους Σέσελι» ή «Πες στην Ελισάβετ να φορέσει το πράσινο φόρεμα του Γκοτιέ. Εκείνη πράσινη σαν το σμαράγδι, εγώ με το κόκκινο σαν το ρουμπίνι, θα βρίσκεσαι ανάμεσα σε δυο πολύτιμα πετράδια» ή «Σπαράζει η καρδιά μου όταν αντικρίζω το θλιμμένο βλέμμα της. Πόσο πολύ τη νιώθω! Πόσο πολύ την αγαπώ!»*

Η Άρια εκείνες τις στιγμές αισθανόταν απίστευτα μερδεμένη. Ποια ήταν αυτή η άγνωστη γυναίκα που τους ήξερε όλους τόσο καλά, που ήταν μέρος της ζωής τους χωρίς ποτέ να το καταλάβει η ίδια; Ώρες ώρες τής φαινόταν αστεία και συνάμα ρομαντική όλη αυτή η παλιομοδίτικη συνήθεια να ανταλλάσσουν επιστολές και σημειώματα αντί να επικοινωνούν μέσω τηλεφώνου ή email. Τότε θα ήταν ελάχιστος ο κίνδυνος να πέσουν τα γράμματά τους σε χέρια άλλων, να γίνει ο έρωτάς τους βορά στα κανάλια ή βαθιές ουλές στις ψυχές των αγαπημένων.

* Πρωθυπουργός της Σερβίας το διάστημα 2001-2003.

Δυο γυναίκες, δυο μουσικές, δυο χώρες, ένας άντρας. Την άνοιξη του 1999, την ώρα που το Βελιγράδι φλέγεται από τις βόμβες των Αμερικανών και των συμμάχων τους, ο πολεμικός ανταποκριτής Νέστορας Μπενέτος γνωρίζει την εκρηκτική Λίλα. Τη Λίλα, που έχει ζωγραφίσει έναν στόχο στο στήθος της και ξεσηκώνει με τους ήχους της μουσικής της τα πλήθη. Πίσω στη Θεσσαλονίκη, τον περιμένουν οι δυο κόρες του και η γυναίκα του, η διάσημη τσελίστρια Ελισάβετ Λευκαδία. Ο δρόμος όμως φαντάζει δίχως επιστροφή.

Χρόνια αργότερα, την ημέρα της κηδείας της Ελισάβετ, η Άρια ανακαλύπτει τα γεμάτα πάθος γράμματα της ερωμένης του πατέρα της. Θέλει πάση θυσία να γνωρίσει τη γυναίκα που οδήγησε τη μητέρα της στην ψυχική κατάρρευση. Πώς μπορεί όμως ν' αντισταθεί στη σαγήνη της ερωμένης χωρίς να προδώσει τη μνήμη της μητέρας;

Ένα μυθιστόρημα για τις ανθρώπινες σχέσεις, τον έρωτα, τη μητρική αγκαλιά, την ανθρώπινη υπέρβαση και το ερώτημα εάν η αγάπη μοιράζεται στα τρία.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 27939